

Henvisningsveileder 2016

Ortopedisk avdeling – Bærum sykehus

Kjære fastlege!

Ortopedisk avdeling ved Bærum sykehus er en tydelig og profilert avdeling i norsk ortopedi, med både bred og spiss kompetanse som dekker alle felter av ortopedien. Ortopedisk avdeling har 9 overleger og 8 leger i spesialisering, en sengepost bemannet for 24 senger og en poliklinikk som har egen fysioterapeut og forskningssykepleier. Det er rundt 2.400 innleggelser per år ved avdelingen, hvorav omtrent 2.000 gjennomgår et kirurgisk inngrep. 60 % av innleggelsene er som øyeblikkelig hjelp for ortopediske skader. Det utføres årlig rundt 12.000 polikliniske konsultasjoner.

Vi har nå kort ventetid for disse pasientgruppene:

**Kneprotese og hofteprotese inkludert revisjoner:
Meniskproblem hos yngre pasienter og korsbånd:
Hånd og ankel/fot:**

**Vurdering og operasjon
Vurdering og dagkirurgi
Vurdering og dagkirurgi**

Denne henvisningsveilederen er et supplement til Helsedirektoratets veileder for kliniske henvisninger til spesialisthelsetjenesten, og er ment som et bindeledd mellom fastleger og ortopedisk avdeling. Her finner du lett frem til hva vi ønsker oss av en henvisning, noen generelle råd om kontakt med avdelingen, og enkelte tips om alternative henvisningssteder der det kan være aktuelt.

Henvisninger til planlagt (elektiv) vurdering og behandling

Henvisninger gjennomgås minst ukentlig av spesialist i ortopedisk kirurgi innen aktuelle fagfelt. Pasient og fastlege skal raskt få tilbakemelding om vurderingen. Pasienten vil som regel få timeinnkalling i samme svarbrev. Ved manglende opplysninger eller der det ikke finnes et aktuelt behandlingstilbud ved avdelingen (sjelden) vil pasient og henvisende lege få beskjed om dette, fortrinnsvis med råd om videre tiltak.

Henvisninger til øyeblikkelig hjelp

Alle henvisninger til øyeblikkelig hjelp går til vakthavende ortoped i sekundærsjikt eller turnuslege. Første behandlingssted er alltid akuttmottaket. Pasienter som er behandlet for en akutt tilstand kan når som helst henvende seg direkte til akuttmottaket i forløpet etterpå. Pasientene får beskjed om at de ikke behøver å gå via fastlegen eller legevakten, men til akuttmottaket direkte. Ved spørsmål kontaktes vakthavende ortoped i sekundærsjikt via sentralbord – telefon 03525. Vi vil se våre egne komplikasjoner *før* oppstart av eventuell behandling.

Avdelingens organisering

Legene ved ortopedisk avdeling har en høy grad av samhandling og tilstreber å opptre som en enhet. Pasienter diskuteres fortløpende på ortopedisk morgenmøte hver dag. Dette gjelder alle ø-hjelps pasienter, og elektive pasienter etter behov. Hvis du som fastlege har et behov for konferering, vil vakthavende ortoped hjelpe deg og trekke på de ressursene i avdelingen som kreves for å komme til målet. Det er svært sjelden nødvendig å komme i direkte kontakt med en spesiell lege ved avdelingen.

Litt om røntgen

Vanlige røntgenbilder er nesten alltid førstevalget for en god vurdering. Røntgenavdelingen ved Bærum sykehus fungerer godt med drop-in time for de som har rekvisisjon fra lege. Fordelen med å ta røntgen hos oss, er at bildet er tilgjengelig for den som vurderer henvisningen. Ved planlegging av protese i hofte eller kne hender det at vi bestiller tilleggsbilder selv om pasienten har tatt røntgen allerede, dette kan det være greit å vite om. Pasienten vil få beskjed om å enten ta med CD med bilder eller møte på røntgenavdelingen en time i forkant av en poliklinikktime.

Tips til gode henvisninger:

Vi opplever at de aller fleste henvisninger er gode. Det som oftest savnes, er en beskrivelse av tiltak som allerede er forsøkt, for eksempel fysikalsk behandling og smertestillende. Det viktigste: En god beskrivelse av funksjonstap, grad av smerte, varighet og hva du tror vi kan gjøre for pasienten.

Hofte	
Artrose – vurdering protese	Vanlig skjelettrøntgen (protesebekken og aktuelle hofte) er førstevalget. MR er sjelden indisert. Artrose gir oftest men ikke alltid lyskesmerter. Bruk gjerne Oxford Hip Score som pasienten fyller ut: http://db.tt/qGQIUrcE
Gammel hofteprotese – spørsmål om revisjon	Vi vurderer alle uansett opprinnelig operasjonssted. Eldre pasienter med komorbiditet ender ofte med å bli henvist til oss uansett. Vanlig skjelettrøntgen, men da med hele aktuelle femur i tillegg til protesebekkenbilde.
Andre hoftetilstander	<i>Barn</i> henvises til Martina Hansens hospital når det ikke er traume i anamnesen (som ved all elektiv barneortopedi). Unge pasienter <i>uten</i> artrose men med påvist labrumskade – vurder henvisning til Lovisenberg Diakonale sykehus eller OUS.

Kne	
Artrose – vurdering protese:	Vi har kort ventetid for vurdering og operasjon med kneprotese. Vanlig røntgen av knær tatt stående er best. MR er sjelden indisert. Vi bestiller eventuelle spesialbilder før operasjon.
Menisk:	Vi vurderer pasienter med meniskproblemer, selv om det i dag er færre enn før som skal opereres artroskopisk. En litt svart/hvit fremstilling i media har kanskje ført til at det vurderes litt for få. Meniskproblematikk hos pasienter i "voksen" alder er som regel ledd i en begynnende generell degenerasjon i leddet. Disse pasientene skal alltid trene styrke og stabilitet før vi vurderer dem i poliklinikken. Husk at røntgen gir en bedre vurdering av artrose enn MR.
Korsbånd og andre knetilstander:	Vi har kort ventetid for vurdering av korsbåndskader <i>og vil gjerne se dem raskt selv om de kanskje ikke skal opereres raskt</i> . Øvrige båndskader vil vi gjerne behandle med en kneortose. Ved mistanke om akutte båndskader (ACL, PCL, MCL eller LCL): Kjenn på kneet og gjør deg opp en mening om hvor løst kneet er. Hvis du lurer – ring vår vakthavende, så tar vi en vurdering.

Rygg	
Ryggsmerter <i>med</i> utstråling:	MR er obligatorisk. Varighet av smerter. Lokalisasjon - helst dermatom hvis mulig. Mest smerter i rygg eller ben? Type smerte - nervesmerter/skjelettsmerter/referert? Andre sykdommer, spesielt diabetes, alkohol, overvekt, blodsykdommer. Tentativ diagnose! Hastegrad - gule eller røde flagg?
Ryggsmerter <i>uten</i> utstråling:	Vurder om ortopedisk avdeling er riktig sted å henvise: Pasienter med ryggsmerter uten utstråling der det er ønskelig med ryggrehabilitering og/eller vurdering av fysikalsk medisiner: Vurder heller henvisning til Fysikalsk medisinsk avdeling, Vestre Viken, Drammen sykehus. Alternativer: Friskvernklubben i Asker, Kysthospitalet i Stavern, NIMI Ringerike eller Landåsen i Oppland.

Skulder

Smerter, instabilitet:	God indikasjon for MR. Henvis til oss, dessuten henvisning til fysioterapeut, gjerne i ventetiden før ortopedisk vurdering.
Frozen shoulder:	Ultralydveiledet intraartikulær steroidinjeksjon kan forsøkes. Tilbys ikke hos oss men flere andre.
Akutt, traumatisk rotatorcuffruptur med funksjonstap:	Bør opereres tidlig – innen 3 måneder. Disse ser vi på rimelig raskt.

Fot og ankel

Forfotsproblematikk (hallux valgus, artrose, Mortons nevrinom):	Røntgen stående føtter inkludert sidebilde. Mortons nevrinom er en klinisk diagnose, MR kan utelukke andre tilstander hvis det er tvil.
Ankelbrudd følgetilstander:	Røntgen stående ankler inkludert sidebilde. Når operert? Hvor? Vedlegg eventuelt epikriser fra andre sykehus hvis mulig.
Ankelinstabilitet og kronisk akilleseneproblematikk:	Hvilke behandlinger er forsøkt? Fysioveiledet treningsterapi (proprioceptiv trening ved instabilitet) bør være forsøkt. Hos unge mennesker med vedvarende ankelsmerter etter traume eller uten forutgående traume er MR ønskelig, og det er tidsbesparende om det er utført før timen hos oss.

Hånd og håndledd

Alle problemstillinger mottas. Enklere tilstander som triggerfinger og canalis carpi vil kunne bli satt opp direkte til dagkirurgi dersom henvisningen beskriver tilstanden godt: Nevrografi gjøres ikke på Bærum sykehus men i Drammen, og ved flere private nevrologpraksiser

Hvilke henvisninger bør du sende andre steder?

Barn med mistanke om hoftedysplasi, klumpfot eller andre elektive ortopediske tilstander henvises til Martina Hansens Hospital. Barn med *skader* behandles ved Bærum sykehus.

Nakkeproblemer som ikke er en akutt skade inngår ikke i fagfeltet ortopedisk kirurgi. Henvises til nevrolog (primært Drammen) som involverer nevrokirurg ved operasjonsspørsmål.

Kontaktinformasjon:

Medisinsk faglig ansvarlig overlege: wender.figved@vestreviken.no

Ortopedisk sengepost (ved f. eks. spørsmål om inneliggende pasienter): 67 80 96 65

Pasientkoordinator (spørsmål om operasjonstidspunkt etc): 67 80 96 66

Vennlig hilsen Ortopedisk avdeling

v/overleger Wender Figved, Odd Arve Lien, Vidar Opland, Ole Koppang, Dagfinn Bjørkøy, Ellen Tverå Langslet, Lars Forberg, Mette Andersen og Jarle Vik.

Avdelingssjef: Wenche Sørensen

eHåndbok Dokument-id: 76648	Sett inn	Versjon: 1	Nr	BS-ORT Henvisningsveileder	Gyldig-fra:	Sep/15	Side 4 av 4
-----------------------------------	----------	---------------	----	----------------------------	-------------	--------	-------------